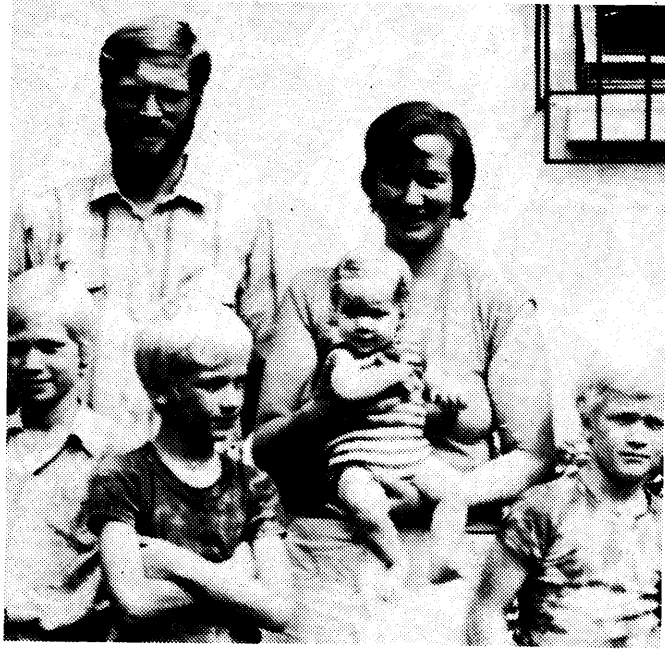

KD 6/9 . 1982

Familien Grete og Hans Jakob Krarup med børnene Hans Christian, Bjarke, Benedicte og Johannes

Skal man have en hvid præst, som man ikke skal betale løn til, eller en sort, som må have en farm, fordi menighederne ikke kan give ham en ordentlig løn?

Menigheder i Liberia dør - uden at blive begravet

For de mangler en evangelist eller en præst

Af Kai Kjær Hansen

Liberia er et relativt fredeligt land for de 6 danske missionærfamilier, som i dag gør tjeneste i den lutherske kirke dér. Korruptionen, som også findes her, er i almindelighed ufarlig i den forstand, at liv og lemmer ikke sættes på spil.

— Alligevel kan det godt være at vi følelsesmæssigt reagerer kraftigere på visse forhold i sammenligning med de nyest ankomne danske missionærer, siger Grethe og Hans Jakob Krarup, hun sygeplejerske og han lærer.

— Vi føler en fare, som måske er der, og måske alligevel ikke er der, når vi fleks. af bevæbnede soldater beordres ud af bilen, som skal undersøges ved en kontrolpost. Det hænger måske sammen med, at vi har set ligene på gaderne i Etiopien, og det ryster man ikke sådan af sig, når man kommer til et andet land.

Grethe og Hans Jakob Krarup har deres daglige virke på et luthersk uddannelsesinstitut i Salayea. Før de kom til Liberia i 1980 var de i perioden 1971-73 på Grønland. I 1974 blev de ansat af den danske etiopermission, var i Etiopien i årene 1975-77, men blev kaldt hjem på grund af de politiske omvæltninger dér. Fra 1978 til 1980 var de »udlånt« til Sudanmissionen og gjorde tjeneste i Nigeria. Derfor er de måske det eneste danske missionærpar i dag, som har indhøstet erfaringer i tre forskellige lande på det afrikanske kontinent.

På besøg i Wozi fortæller de om, hvorledes de fra

deres tid i Etiopien har lært at sondre mellem to former for vækkelse.

— I den første vækkelse vender mennesker sig bort fra hedenskabet og anerkender i princippet kristendommen. I den anden vækkelse kommer mennesker til synds-bekendelse og ser betydningen af Jesu soningsdød. I Etiopien oplevede vi også noget af den anden form for vækkelse og kristendommens nyskabende kraft. Det har vi stadigvæk til gode her. Måske har den anden form for vækkelse også engang gået over dele af Liberia, men i så fald er mange gledet væk, måske på grund af svigtende fællesskab, siger de.

De understreger, at en bevidst og målrettet uddannelse af lægfolk er en af de største udfordringer for den lutherske kirke i Liberia. Et aktivt lægfolk er der en skrigende mangel på. Hertil kommer at præstemangelen er stor, og evangelisterne er få.

Ladt i stikken

— I bushen er der mange menigheder, som er afgået ved døden på grund af disse forhold — og endda uden begrævelse, siger Grethe Krarup. Hun, der har et par timers klinikarbejde som sygeplejerske på skolen understreger, hvor uretfærdigt det er, dersom man lader mennesker i stikken ude i bushen og ikke rækker dem evangeliet.

Hans Jakob Krarup har førstehåndskendskab til, hvad der rører sig i den lutherske kirkes ledelse. Af biskop Payne er han udpeget som de danske missionærers repræsentant i eksekutivkomiteen. Krarup understreger, at kirken i disse år er inde i en selvbesindelsesfase.

— Fra at være en institutionskirke, hvor de fleste kræfter i kirken blev brugt på institutioner som skoler, klinikker og hospitaler, søger man nu at gøre kirken mere menighedsorienteret. Dette forhold kommer til at stille større økonomiske krav til kirken. Det hænger bl.a. sammen med at nogle fremmede kirker og f.eks. det lutherske verdensforbund lettere stiller midler til rådighed for institutionerne end til det direkte evangeliserende arbejde.

Kirken kører på første år i dets historie efter et realistisk budget. Og for første gang i mands minde er der kommet missionærer til den lutherske kirke i Liberia, som er gået i gang med at lære stammesprog. Krarup understreger, at eksekutivkomiteen med stor glæde har hilset det velkomne, at danske missionærer er i gang med at lære stammesprog og vil gøre en pionerindsats og leve ude i bushen.

— Stadig går dog for mange af de lokale menigheds penge til kirkeadministrationen i Monrovia med dens administrationsforpligtelse over institutionerne. Men vi har enorme muligheder, dersom vi vil gå med ind i det planlæggende arbejde for kirkens fremtid, siger Hans Jakob Krarup.

Selv om han ved, at der er mange huller, der først skal fyldes ud, inden man kan forestille sig, at de liberianske præster, der er under uddannelse, vil tage ud i bushen i stedet for at vælge et større sogn — og dermed en større indtægtskilde — er han optimistisk, dersom der kan rettes op på den valgløse lønpolitik i kirken.

Der findes sogne, hvor præsten får op til 400 dollar om måneden. Men der er

også eksempler på menigheder, som kun giver deres præst 28 dollar. Dette er ganske vist yderpunkterne, mens det almindelige er en løn på mellem 100 og 200 dollar.

— Hvis kirken kan garantere en mindsteløn på omkring 100 dollar, så tror jeg, at den kan få selv veluddannede liberianske præster ud i bushen. I princippet er de jo farmere.

Krarp afviser et eksempel, som jeg trækker frem fra en menighed i nabolaget som hellere ville have en hvid præst end en sort, fordi de ikke skulle betale for den hvide. — Nødvendigvis er pengespørgsmålet ikke hele begrundelsen, forklarer han. Der kan ligge andre motiver bag f.eks. det, at den pågældende menighed véd, at den hvide præst kan bruge hele sin tid på kirken, og den véd også, at dersom den ikke kan betale en rimelig præsteløn til en liberianer, må præsten som andre have sin farm og dermed også bruge tid på den.

Krarp understreger det betydningsfulde i, at man kender kulturen, for at evangeliet kan slå igennem. Missionærene har meget at lære på dette punkt. Men det er på den anden side også et handicap, hvis man som liberianer er bundet så meget til ens egen kultur, at man ikke kan — eller tør — være inspirator.

Svagtstyret kirke

— Kommer vi igennem svagheden med den deciderede præstestyrede kirke, som nu er svagtstyret, hvilket kirkens ledelse nu klart indser, står den lutherske kirke i Liberia måske ved en ny begyndelse. Og her er vi i den

fantastiske situationen, at kirken udfordrer os til at sende præster og missionærer, som vil være med i et evangeliserende arbejde. Det er for os en vision, at danske missionærer vil komme, også selv om der er en økonomisk afmatning i missionselskaberne i Danmark. Men det er en nødvendighed for kirken her.

Grethe og Hans Jakob Krarp lægger ikke skjul på, at de i Liberia som tidligere i Etiopien og Nigeria står himmelhøjt over omgivelserne i levestandard.

— Det gør det virkelig svært, når man skal forkynde om de rige, og de fattige, sådan som det står i Bibelen. Personligt føles det som en stor frustration. Vi kan jo ikke gå ned på den almindelige liberianers levestandard.

— I givet fald ville halvdel af børnene dø, siger Grethe Krarp. Og hendes mand tilføjer: — Og det ville gå ud over arbejdsindsatsen og effektiviteten, for det meste af tiden skulle i så fald bruges til at overleve.

— Den personlige frustration må vi jo lære at leve med. Men det gjorde nu ikke noget, hvis flere hjemme i Danmark fik øjnene op for, at man med en lidt større økonomisk indsats kunne komme langt her i Liberia. Hvis i forhold til vore omgivelser lever himmelhøjt på vores missionær-løn, hvad gør så en gennemsnitsdansker, siger de udfordrende. Du har jo selv set nogle menigheder, som er døde uden begravelse, fordi de manglede en evangelist eller en præst.

Tidligere artikler i denne serie er bragt 14. 17. 20. og 27. juli og 2., 4., 12. og 18. august og 26. august. Denne artikel slutter serien.